

Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-4-036
Karar Sayısı : **25-07/178-89**
Karar Tarihi : 20.02.2025

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK, Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Alican ŞENTÜRK, Melih Gökhan DURMUŞ, Furkan ŞENEL,
Esranur DOĞAN

C. İLGİLİ TARAF : - Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ
Temsilcileri: Av. Dr. Ayşe Çiğdem AYÖZGER ÖNGÜN
Levent, Şakayıklı Sok. No:10, 34330 Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 09.01.2025 tarih ve 25-01/45-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında 15.01.2025 tarihinde Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ'de yapılan yerinde incelemenin engellenmesi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 09.01.2025 tarih ve 25-01/45-M sayılı kararıyla Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ (ARZUM) ile Fakir Elektrikli Ev Aletleri Dış Ticaret AŞ hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak önaraştırma yapılmasına ve söz konusu önaraştırmada 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir.
- (3) Anılan Kurul kararı uyarınca ilgili önaraştırma kapsamında görevli meslek personeli tarafından 15.01.2025 tarihinde ARZUM'un İstanbul'da bulunan genel merkezinde yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Anılan teşebbüste yapılan yerinde incelemede, yerinde incelemenin engellenmesi sonucunu doğurabilecek eylemler gerçekleştirilmiş olup bu eylemlere ilişkin "Yerinde İncelemenin Engellenmesine İlişkin Tutanak" hazırlanmıştır. Bu çerçevede söz konusu eylemlere, yerinde inceleme sürecine ilişkin detaylara ve konuya ilişkin değerlendirmelere yer verilen 18.02.2025 tarihli ve 2023-4-036/BN-01 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda, ARZUM'da gerçekleştirilen yerinde incelemenin veri silinmesi suretiyle engellendiği ve teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında idari para cezası uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Yapılan Tespitler

- (5) Önaraştırma kapsamında yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilen meslek personeli tarafından 15.01.2025 tarihinde saat 10.30'da Defterdar Mahallesi Otakçılar Caddesi Sinpaş Flat Ofis No:78 İç Kapı No:34 34050 Eyüpsultan/İSTANBUL adresindeki ARZUM genel merkezine gidilmiş ve ilk olarak danışma ile görüşülmüştür. Saat 10:32'de danışma tarafından ARZUM yetkililerine yerinde inceleme için geldiği hakkında bilgi verilmiştir. Saat 10:36'da ise ARZUM İdari İşler Müdürü (.....)'a inceleme heyeti tarafından yerinde inceleme için geldiği, bu kapsamda ARZUM yöneticileri ile

hukuk departmanından yetkililere de bilgi verilmek istendiği ve akabinde ise yerinde incelemeye başlanacağı belirtilmiş ve bu kapsamda yerinde inceleme heyeti tarafından ARZUM (.....) Müdürü (.....) ile ARZUM (.....) Müdürü (.....)'a yetki belgeleri ile Rekabet Kurumu (Kurum) kimlik kartları ibraz edilmiş ve 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin Kurul emrinde çalışan uzmanlara verdiği yetkiler ile aynı Kanun'un 16. ve 17. maddelerinde düzenlenen idari para cezaları, Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik, 2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ ve 08.10.2020 tarih ve 20-45/617 sayılı Kurul kararı ile kabul edilen "Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz" hakkında teşebbüs yetkililerinin bilgi edinmeleri sağlanmıştır.

- (6) Söz konusu bilgilendirmenin akabinde yerinde inceleme heyetinden (.....) tarafından saat 10:39'da yerinde incelemenin yürütülebilmesi bakımından bilgisayar, mobil cihaz veya herhangi bir elektronik cihazdan hiçbir suretle veri silinmemesi veya herhangi bir evrakın yok edilmemesi konusunda ARZUM hukuk departmanından (.....) ile ARZUM (.....) Müdürü (.....)'a bilgilendirme yapılmış ve bu tip durumlarda söz konusu hususların tutanağa işlendiği ve bu durumun Bilgi Notu ile Kurula sunulduğu, herhangi bir silinme işleminin bulunması halinde Kurul tarafından idari para cezası yaptırımı uygulanabileceği konusunda bilgi verilmiştir. Daha sonra inceleme heyeti tarafından yerinde inceleme gerçekleştirilecek teşebbüs yetkilileri tespit edilmiş ve ilgili kişilerde incelemeye başlanmıştır.
- (7) Yerinde inceleme esnasında, ARZUM (.....) Müdürü (.....)'nın mobil cihazında, ARZUM (.....) Müdürü (.....)'ın mobil cihazında ve ARZUM (.....) Müdürü (.....)'ın mobil cihazında Whatsapp sohbet içeriklerinde veya uygulamasında silme işlemi yapıldığı tespit edilmiş, her bir silme işleminin detayına aşağıdaki paragraflarda yer verilmektedir.
- (8) Yerinde inceleme esnasında teşebbüste hazır bulunmayan ARZUM (.....) Müdürü (.....)'nın Whatsapp uygulamasında yapılan incelemede;
 - (.....) olarak kayıtlı kişiyle olan Whatsapp bireysel sohbetinin Whatsapp'ın "(.....) saat 10:49'da silindiği ve
 - (.....) olarak kayıtlı kişiyle Whatsapp bireysel sohbetinin Whatsapp'ın "(.....) saat 10:52'de silindiği

Whatsapp uygulamasının özellikleri doğrultusunda tespit edilmiştir. Whatsapp uygulamasında bireysel sohbet "(.....) silindiğinde (.....) Söz konusu yazışmanın karşı tarafı olan (.....) isimli teşebbüsün (.....) mobil cihazında eş anlı olarak yerinde inceleme gerçekleştirildiğinden ve (.....) ilgili yazışmaların geri getirilmesine gerek görülmemiştir. Kaldı ki Ankara 18. İdare Mahkemesinin 13.04.2022 tarihli ve E. 2022/548, K. 2022/2882 sayılı kararında silinen e-postaların içeriğinin (özel ya da iş ile ilgili olup olmaması) ya da geri getirilip getirilememesinin cezai müeyyideye bağlanan halin oluşmasına herhangi bir etkisinin bulunmadığı belirtilmiştir.

- (9) ARZUM (.....) Müdürü (.....)'ın Whatsapp uygulamasında yapılan yerinde incelemede; "Satış Yönetim" isimli grup sohbetinin Whatsapp'ın "(.....) saat 10:44'te temizlendiği Whatsapp uygulamasının özellikleri doğrultusunda tespit edilmiştir. (.....TİCARİ SIR.....). Bu kapsamda (.....)'ın Whatsapp uygulamasındaki "Satış Yönetim" isimli grup sohbetinin (.....) saat 10:44'te temizlendiği tespit edilmiştir. Söz konusu Whatsapp grubu teşebbüste inceleme yapılan başkaca kişilerde de mevcut olduğundan ilgili grup yazışmalarının geri getirilmesine gerek görülmemiştir.
- (10) ARZUM (.....) Müdürü (.....)'ın mobil cihazında yapılan yerinde incelemede, Whatsapp ve Whatsapp Business uygulamalarının silinip geri yüklendiği tespit edilmiştir.

Teşebbüs yetkilisinin Whatsapp ve Whatsapp Business uygulamaları incelendiğinde, uygulama içerisinde üye olunan grup bilgisi dışında herhangi bir verinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda Whatsapp ve Whatsapp Business'ın yüklü olduğu dosya yolları kontrol edildiğinde dosyaların oluşum saatinin 10:50 olduğu görülmüştür. Ancak (.....TİCARİ SIR.....) Bu tespitler çerçevesinde uygulamaların (.....) tarafından silinip tekrar yüklendiği kanaatine varılmıştır.

- (11) Yukarıda belirtilen ve (.....TİCARİ SIR.....). Whatsapp uygulamalarının silindiği saat ise mobil cihaz imajı alınamadığından tespit edilememiştir. (.....) tarafından ise mobil cihazındaki Whatsapp ve Whatsapp Business uygulamalarının saat 10:30-10:35 civarında kaldırıldığı beyan edilmiş olup söz konusu beyana “Yerinde İncelemenin Engellenmesine İlişkin Tutanak”ta yer verilmiştir. (.....) verilerin getirilmesi mümkün olmamış ve söz konusu mobil cihazda yerinde inceleme gerçekleştirilememiştir.

G.2. Değerlendirme

- (12) Yerinde inceleme yetkisi, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin ortaya çıkarılmasında kullanılan araçların başında gelmektedir. Bu yetkinin etkin bir şekilde kullanılması, yerinde incelemelerden verimli sonuçlar elde edilebilmesi açısından büyük öneme sahiptir. Yukarıda ayrıntılarıyla anlatılan ve ARZUM (.....) Müdürü (.....), ARZUM (.....) Müdürü (.....) ve ARZUM (.....) Müdürü (.....) tarafından mobil cihazlarındaki veri silmeye yönelik gerçekleştirilen eylemlerin yerinde incelenmenin engellenmesi niteliğinde olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

- (13) 4054 sayılı Kanun'un “Yerinde İnceleme” başlıklı 15. maddesi;

“Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

- a) (Değişik: 16.06.2020-7246/4. Md.) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,*
- b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,*
- c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.*

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundururlar.

(Ek: 01.08.2003-4971/25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılır.”

şeklinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda Anayasa Mahkemesi'nin 09.11.2022 tarihli, 2020/67 E. ve 2022/139 K. sayılı kararının 48. paragrafında, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile ilgili olarak; “Kurulun görevlerini yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin bilgi, defter, belge ve verilerinin kopyalarını ve fiziki örneklerini alabileceğinin öngörülmesinin rekabete aykırı davranış ya da işlemlerin tespit edilmesini kolaylaştıracaktır...” değerlendirmesinde bulunmuştur.

- (14) Ek olarak Anayasa Mahkemesi mezkûr kararın 49. paragrafında; 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile ilgili olarak; *"İletişim, veri depolama ve pazarlama gibi alanlardaki teknolojik gelişim ve dönüşüm gözetildiğinde rekabet ihlallerinin teşebbüslerin iç yapıları ve piyasa gücü gibi veriler üzerinde uzman incelemesi yapılmaksızın ortaya çıkarılması mümkün değildir. Bu durum teşebbüsler bünyesinde bulunan defter, kayıt, belge ve elektronik verilerin elde edilmesini ve değiştirilemeyecek ya da ortadan kaldırılamayacak şekilde saklanmasını gerektirmektedir..."* değerlendirmelerinde bulunarak yerinde incelemeler ile bu kapsamda elde edilebilecek belgelerin önemine vurgu yapmıştır.
- (15) 4054 sayılı Kanun'un "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde *"yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması"* teşebbüslere idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak sayılmıştır. Söz konusu maddeye göre Kurulun incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması halinde, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idari para cezası verebileceği hüküm altına alınmıştır.
- (16) 4054 sayılı Kanun'un 15. ve 16. maddeleri (.....) göz önünde bulundurulduğunda; ARZUM'da yapılan inceleme sırasında veri silinmesi nedeniyle meslek personelinin incelemede elde edebileceği olası delil ve bulgulara erişiminin engellenmeye çalışıldığı değerlendirilmektedir. Nitekim benzer hususların değerlendirildiği çok sayıda Kurul kararında, yerinde inceleme başladıktan sonra gerçekleştirilen silme eylemleri, olası delil ve bulgulara erişimi ortadan kaldırmaları sebebiyle yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması olarak kabul edilmektedir.¹
- (17) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, ARZUM'un genel merkezinde yapılan yerinde incelemede görevli meslek personeli tarafından saat 10:30'da teşebbüse giriş yapıldığı ve yukarıda yer verilen hükümler hakkında teşebbüs yetkililerinin bilgilendirildiği görülmektedir. Teşebbüs yetkilerinin, yerinde inceleme gerçekleştirileceği hakkında saat 10:32'de danışma tarafından, saat 10:36'da ise yerinde inceleme ekibi tarafından bilgilendirildiği görülmektedir. Öte yandan;
- ARZUM (.....) Müdürü (.....) tarafından (.....) olarak kayıtlı kişiyle olan Whatsapp sohbetinin saat 10:49'da silindiği, (.....) olarak kayıtlı kişiyle Whatsapp sohbetinin ise saat 10:52'de silindiği, Whatsapp sohbeti silinen kişilerin ARZUM'un distribütörü konumunda olan (.....) Satış Pazarlama (.....) ve ARZUM'un bir diğer distribütörü konumunda olan (.....) isimli teşebbüsün (.....) olduğu,
 - ARZUM (.....) Müdürü (.....) tarafından "Satış Yönetim" isimli grup sohbetinin (.....) saat 10:44'te temizlendiği,
 - ARZUM (.....) Müdürü (.....)'ın mobil cihazında, Whatsapp ve Whatsapp Business uygulamalarının silinip geri yüklendiği, silinme anı tam olarak tespit edilemese de söz konusu uygulamaların saat 10:50'de teşebbüs yetkilisi tarafından mobil cihazına geri yüklendiğinin tespit edildiği, bunun yanı sıra (.....) tarafından mobil cihazındaki Whatsapp ve Whatsapp Business uygulamalarının saat 10:30-10:35 civarında kaldırıldığı beyan edildiği, bununla birlikte (.....)'ın (.....) verilerin getirilmesinin mümkün olmadığı ve yerinde incelemenin gerçekleştirilemediği

görülmektedir.

¹ 23.06.2022 tarihli ve 22-28/464-187 sayılı; 25.01.2021 tarihli ve 21-26/327-152 sayılı; 29.04.2021 tarihli ve 20-24/278-123 sayılı; 17.06.2021 tarihli ve 21-31/400-202 sayılı; 08.07.2021 tarihli ve 21-34/452-227 sayılı; 12.08.2021 tarihli ve 21-38/544-265 sayılı Kurul kararları.

- (18) Sonuç olarak, yukarıda yer verilen bilgi ve açıklamalar çerçevesinde, ARZUM'da gerçekleştirilen yerinde inceleme esnasında yukarıda adı geçen kişiler tarafından kullanılan mobil cihazlarda yapılan veri silme eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca yerinde incelemenin engellenmesi olarak değerlendirilmesi gerektiği ve bu doğrultuda teşebbüse, ARZUM'un 2023 yılı gayri safi geliri olan (.....) TL üzerinden binde beş oranında (.....) TL idari para cezası verilmesinin uygun olacağı sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Rekabet Kurulunun 09.01.2025 tarihli ve 25-01/45-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında, 15.01.2025 tarihinde Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ'de gerçekleştirilen yerinde incelemenin engellendiğine ve zorlaştırıldığına; bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2023 yılı gayri safi gelirinin binde beşi oranında olmak üzere; Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ'ye (.....)-TL idari para cezası verilmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.